

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з наукової роботи

проф. Студеняк І.П.

Вересень

2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ЛІТЕРАТУРНА ОРІЄНТАЛІСТИКА В КОНТЕКСТІ
СУЧАСНИХ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Галузь знань	03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність	035 «Філологія»
Освітня програма	Освітньо-наукова програма Філологія
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Ужгород 2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Компаративістика і культура в контексті сучасної епістемології» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у галузі знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальності 035 «Філологія» Освітньо-наукової програми «Філологія».

Розробники:

Бедзір Н.П., д.ф.н., проф., завідувач кафедри слов'янської філології та світової літератури ДВНЗ «УжНУ»

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри слов'янської філології та світової літератури

протокол № 11 від «27» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри Бедзір Н.П.

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету

протокол № 5 від «4» 09 2019 р.

Голова науково-методичної комісії Шаркань В.В.

© _____, 2019 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2019 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6	Рік підготовки: 1-й	
Загальна кількість годин – 180	180	180
Кількість модулів – 2		
Тижневих годин для денної форми навчання: 6 аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Семестр 1	
	Аудиторні години:	
	30	10
	Лекції:	
	16	6
	Практичні (семінарські):	
	14	4
	Самостійна робота:	
60	80	
Вид підсумкового контролю	Залік	
Форма підсумкового контролю	Усна, письмова	
Тижневих годин для денної форми навчання: 6 аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Семестр 2	
	Аудиторні години:	
	30	8
	Лекції:	
	14	4
	Практичні (семінарські):	
	16	4
	Самостійна робота:	
60	82	
Вид підсумкового контролю	Екзамен	
Форма підсумкового контролю	Усна, письмова	

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Літературна орієнталістика в контексті сучасних філологічних досліджень» є усвідомлення аспірантами необхідності спрямування глобалізаційних змін не шляхом уніфікації й поглинання однією культурою інших, а шляхом діалогу культур у процесі формування єдиної світової літератури; розуміння схематизму й обмеженості теорій євроцентризму та азіацентризму; формування об'єктивного ставлення до сучасних концепцій орієнталізму, вміння виокремлювати та аналізувати риси орієнтальності та орієнталізму у творчості письменників різних епох і літературних напрямів з урахуванням ступеню осягнення східних традицій на філософському, ідеологічному та естетичному рівні.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК-3	Здатність проведення самостійних досліджень на сучасному рівні.
ЗК-4	Здатність до пошуку, обробки на аналізу інформації з різних джерел.
ЗК-5	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК-6	Здатність працювати в міжнародному науковому просторі.
ФК-1	Здатність застосовувати філологічні знання для систематизації різноманітних пов'язаних фактів і явищ.
ФК-4	Здатність на високому рівні застосовувати методи наукового аналізу і структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
ФК-6	Здатність удосконалювати та розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної галузі – мовознавства, літературознавства, перекладознавства, літературної критики тощо; володіння навичками управління інформацією.
ФК-7	Здатність вільно й критично користуватися спеціальною термінологією в обраній сфері філологічних досліджень, обґрунтовувати оптимальний вибір термінів із синонімічних.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Літературна орієнталістика в контексті сучасних філологічних досліджень» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК. 02	Теорія та методологія класичної та сучасної філософії
ВК. 02.04.	Розвиток стильових систем в Україні та Європі
ВК. 02.08.	Література як діалог у наук. школах О. Веселовського, О. Потебні та М. Бахтіна
ВК. 02.12.	Основи теорії та практики перекладу: контекст взаємодії літератур
ВК. 03.09.	Зіставне л-во ХХ ст.: світові школи компаративістики
ВК. 03.13.	Сучасна зарубіжна література: основні тенденції розвитку

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Філологія», вивчення навчальної дисципліни «Літературна орієнталістика в контексті сучасних філологічних досліджень» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Мати сучасні передові концептуальні та методологічні знання з філології та суміжних галузей знань.	ПРН1.1
Знати праці провідних вітчизняних та зарубіжних учених, наукових шкіл та фундаментальних праць у галузі дослідження.	ПРН 1.2
Вести спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі філології.	ПРН 3.1.
Кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях у фахових виданнях, вести конструктивний діалог з рецензентами та редакторами.	ПРН 3.2.
Професійно презентувати результати своїх досліджень на міжнародних наукових конференціях, семінарах, практично	ПРН 3.3.
Ефективно працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії.	ПРН 3.4.
Уміти використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел.	ПРН 3.5.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Літературна орієнталістика в контексті сучасних філологічних досліджень»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Вміти проводити комплексні дослідження в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, які приводять до отримання нових знань.	ПРН 2.3
Формувати команду дослідників для вирішення локальної задачі (формулювання дослідницької проблеми, робочих гіпотез, збору інформації, підготовки пропозицій).	ПРН 2.4.
Формулювати наукову проблему з огляду на стан її наукової розробки та сучасні наукові тенденції.	ПРН 2.5.
.Формулювати робочі гіпотези та моделі досліджуваної проблеми.	ПРН 2.6
Аналізувати наукові праці з філології, виявляючи дискусійні та малодосліджені питання.	ПРН 2.7
Визначати інформаційну цінність джерел шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами.	ПРН 2.9
Визначати принципи та методи дослідження, використовуючи міждисциплінарні підходи.	ПРН 2.10
Уміти використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел.	ПРН 3.5
. Ініціювати наукові та інноваційні комплексні проекти в галузі філології, лідерство та автономність під час їх реалізації.	ПРН 4.1
. Діяти, дотримуючись принципів соціальної відповідальності, на основі етичних міркувань (мотивів).	ПРН 4.2
Самовдосконалюватися, нести відповідальність за новизну наукових	ПРН 4.3.

досліджень та прийняття експертних рішень.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є усна відповідь, письмова відповідь, реферат, презентація, тестування.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: практичні заняття.

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік, екзамен.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
Т. 1	Т. 2	Т. 3	Т. 4	Т. 5	Т. 6	Т. 7	Т. 8	Т. 9	Т. 10	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Т. 1, Т. 2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Реферат	Модульна контрольна робота	Сума
Т. 11	Т. 12	Т. 13	Т. 14	Т. 15	Т. 16	10	50	100
5	5	5	5	5	15			

Т. 1, Т. 2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	7 (14 год.)	35	8 (16 год.)	40
Самостійна робота		15		
Реферат			1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
---------------	-------------	-------------------------------

всі види навчальної діяльності		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання курсової роботи (проекту) – не передбачено

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

- Тема 1.** Орієнталістика як комплекс гуманітарних дисциплін. Літературна орієнталістика – шлях художнього пізнання й осягнення східних культурних та літературних реалій у літературах Заходу. Зміст понять «East» та «Orient». Розмежування термінів «орієнтальний» та «орієнталістський». Культурологічна дихотомія «Схід – Захід» в історичному аспекті: від античності до епохи Просвітництва.
- Тема 2.** Концепції європоцентризму та азіацентризму. Історія поняття «орієнталізм» та його зміст. Концепція Е. Саїда: орієнталізм як ангажований і тенденційний погляд на Схід з метою забезпечення домінування Заходу над Сходом; загострення проблеми адекватної презентації однієї культури в іншій, суттєво від неї відмінній. Культурологічне визначення орієнталізму як своєрідного напрямку в науці й мистецтві.

Змістовий модуль 2

- Тема 3.** Історичні, філософські та культурні засади європейського «східного ренесансу» в епоху просвітництва. Ідея «благородного дикуна» (Монтень) і філоорієнталізм. Умовна орієнтальність (псевдоорієнтальність – Є.Д. Андреева) просвітницької літератури, використання східних тем, форм, образів як засобу втілення філософських ідей: «Перські листи» Монтеск'є, «Громадянин світу» Голдсмита, «Задіг, або Талан» Вольтера.
- Тема 4.** Естетичне осягнення культури й літератури Сходу в добу передромантизму. «Ватек. Арабська казка» В. Бекфорда: орієнтальне втілення мотивів готичного роману. Вплив Бекфорда на розвиток романтичного орієнталізму, зокрема у творчості Байрона.
- Тема 5.** Концепція світової літератури Й.В. Гете. Культурні регіони Сходу в художньому світі поета. Творчий синтез культур у «Західно-східному дивані». Ліричний цикл «Китайсько-німецькі пори року і дня».

Змістовий модуль 3

- Тема 6.** Орієнтальність як один із шляхів реалізації художніх засад європейського романтизму. Коран і арабські казки в художній свідомості англійських романтиків. «Східні поеми» Дж. Байрона; східні мотиви у «Паломництві Чайльд Гарольда». Орієнтальні мотиви у творчості поетів «озерної школи»: «Кубла Хан» С.Т. Колріджа; «Галаба-руйнівник», «Прокляття Кехами» Р. Сауті. Стилізація образів і художніх прийомів східної повісті та арабської казки в поемі Т. Мура «Лалла Рук». «Рубайят Омара Хайяма»Е. Фітцджеральда: проблема авторства і жанрової приналежності (вільний переклад чи авторська поема).
- Тема 7.** Романтичний орієнталізм у російській літературі. Кавказ як символічний топос Сходу в поезії російських романтиків. Концепція Сходу у творчості

О.С. Пушкіна. Мотиви арабських казок в поемі «Руслан і Людмила»; «Південні поеми»; «Наслідування Корану». Діалог культур Сходу і Заходу у творчості М.Ю. Лермонтова: «кавказькі поеми», «Три пальми», «Герой нашого часу», «Ашик-Кериб».

Тема 8. Спадкоємність орієнтальних традицій у французькій літературі: від Просвітництва до «Парнасу». Тема Сходу в поезії В. Гюго (збірка «Східні мотиви»). «Мандрівка на Схід» Ж. де Нерваля. Східний світ Т. Готьє: «Роман Мумії» як дзеркало наукового знання про Давній Єгипет у Європі ХІХ ст.; творча інтерпретація образів арабських казок у фантастичній новелі «Тисяча друга ніч»; художня рецепція орієнтальних образів у збірці «Емалі та камеї» крізь призму художнього досвіду Гете.

Змістовий модуль 4

Тема 9. Імперський дискурс європейського роману. Схід як «інший простір» для романних героїв (Дж. Остін, В. Теккерей, О. де Бальзак, Ч. Діккенс, Ш. Бронте). Проблема колоніалізму у «Фрегаті «Паллада» І.О. Гончарова; образи Китаю та Японії в художній концепції книги.

Тема 10. Орієнталістська складова неоромантизму: «Серце півми» Дж. Конрада, «Соломонові копальні» Г.Р. Гагарда, «Нові арабські ночі» Р.Л. Стівенсона. Роман П. Лоті «Мадам Хризантема» як джерело сюжету й образів новели Дж.Л. Лонга «Мадам Батерфляй» та однойменної опери Дж. Пуччіні. Творчість Р. Кіплінга: «Балада про Захід і Схід»; ідея цивілізаторського «тягаря білої людини»; авторське вирішення проблеми цивілізаційного вибору в романі «Кім»; Індія очима західної людини в малій прозі; неоміфологізм у «Книзі джунглів».

Змістовий модуль 5

Тема 11. Криза традиційних художніх цінностей на межі ХІХ – ХХ ст., пошук шляхів оновлення – фактор бурхливого розвитку орієнталізму у всіх мистецьких сферах: літературі, живопису, музиці, прикладному мистецтві. Орієнталізм у літературі модернізму: Схід – міфічний і реальний – як альтернатива європейській дійсності. Орієнтальні ремінісценції в естетиці й поезиці О. Вайлда. Відображення ідей китайської філософії в структурі роману «Портрет ДоріанаГрея». Буддійські мотиви в казках «Щасливий принц», «Юний король», «Зоряний хлопчик»; перська поезія як джерело образів казки «Соловей і троянда».

Тема 12. Образ Японії в європейській культурній свідомості на зламі ХІХ – ХХ ст. Книги Е. де Онкура «Утамаро» і «Хокусай». Японська поезія на Заході: переклад – стилізація – адаптація – інтеграція. Художня рецепція традиційних жанрів японської лірики танка і хайку в поезії російського символізму: В. Брюсов, А. Бєлий, К. Бальмонт. Принципи японського живопису в художній творчості М. Волошина (написи на акварелях).

Тема 13. Сходоцентричні тенденції в американській поезії кінця ХІХ – початку ХХ ст. Художньо-естетичне осягнення класичної культури Китаю та Японії: від природи ієрогліфічної писемності, релігійно-філософських вчень до поетики

й естетики східної лірики. Імажизм, вортицизм і принципи поетичних традицій Китаю. «Східно-західна» техніка імажистськиххайку. Творчість ЕзриПаунда як взірець інтеграції східної культури в літературу Заходу. Специфіка перекладу (збірка «Катай»), китайські «фантазії» та «імпровізації» Паунда. Образ та ідеї Конфуція в «Піснях» і «Cantos». Утілення мудрості утопічного Сходу в «Cantos» – «найамбітніший пам'ятці Сходу на Заході» (А. Геніс).

Змістовий модуль 6

- Тема 14.** Творчість Г. Гессе як взірець органічного поєднання філософсько-естетичних засад Сходу і Заходу. Повість «Сіддхартха» – перша спроба синтезу буддійської та даоської думки, поєднання ідей і символів дзен з нормами етики та естетики Гете. «Паломництво до країни Сходу» – «увертюра» до «Гри в бісер». Китайська «Книга перемін» («Іцзін»), вчення Конфуція, етичні норми дзен-буддизму в художній структурі роману «Гра в бісер».
- Тема 15.** КадзуоІшігуро – лауреат Нобелівської премії з літератури за 2017 рік. Синтез англійської (британської) та японської літературних традицій у творчості письменника: романи «Там, де в серпанку пагорби», «Художник хиткого світу».
- Тема 16.** Українська орієнталістика: сходознавчі студії, переклади. Орієнталізм у світлі праць сучасних літературознавців, Д. Наливайка, Соломії Павличко, Т. Гундорової, П. Іванишина. Екзотичні орієнтальні реалії в поезії українських романтиків. Східні мотиви у творчості М. Коцюбинського, М. Вороного, Лесі Українки. І. Франко як перекладач і коментатор «Махабхарати», буддійських текстів, літератури про буддизм. Східна образність і «буддійські» вірші в контексті збірок «Зів'яле листя», «Мій Ізмарагд», «Давнє й нове». Художня інтерпретація арабських сюжетів у казках «Абу-Касимові капці», «Коваль Бассім». Жанр рубаї у творчості Д. Павличка. Східна образність та її функції в ліриці Л. Костенко.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Форма навчання:							
	Денна				Заочна			
	Кількість годин				Кількість годин			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
лекції		практичні	самостійна робота	лекції		практичні	самостійна робота	
I-й семестр								
Модуль 1								
Змістовий модуль 1								
Тема 1. Орієнталістика як комплекс гуманітарних дисциплін. Літературна орієнталістика – шлях художнього пізнання й осягнення східних культурних та літературних реалій у літературах Заходу. Зміст понять «East» та «Orient». Розмежування термінів «орієнтальний» та «орієнталістський». Культурологічна дихотомія «Схід – Захід» в історичному аспекті: від античності до епохи Просвітництва.	4	2		2		1		5
Тема 2. Концепції європоцентризму та азіацентризму. Історія поняття «орієнталізм» та його зміст. Концепція Е. Саїда: орієнталізм як ангажований і тенденційний погляд на Схід з метою забезпечення домінування Заходу над Сходом; загострення проблеми адекватної презентації однієї культури в іншій, суттєво від неї відмінній. Культурологічне визначення орієнталізму як своєрідного напрямку в науці й мистецтві.	12	2		10				
Разом за змістовим модулем 1	16	4		12	16	1		15
Змістовий модуль 2								
Тема 3. Історичні, філософські та культурні засади європейського «східного ренесансу» в епоху просвітництва. Ідея «благородного дикуна» (Монтень) і філоорієнталізм. Умовна орієнтальність (псевдоорієнтальність – Є.Д. Андреева) просвітницької літератури, використання східних тем, форм, образів як засобу втілення філософських ідей: «Перські листи» Монтеск'є, «Громадянин світу» Голдсмита, «Задіг, або Талан» Вольтера.	5	2		3		2		10
Тема 4. Естетичне осягнення культури й літератури Сходу в добу передромантизму. «Ватек. Арабська казка» В. Бекфорда: орієнтальне втілення мотивів готичного роману. Вплив Бекфорда на розвиток романтичного орієнталізму, зокрема у творчості Байрона.	7		2	5				

Тема 5. Концепція світової літератури Й.В. Гете. Культурні регіони Сходу в художньому світі поета. Творчий синтез культур у «Західно-східному дивані». Ліричний цикл «Китайсько-німецькі пори року і дня».	9	2	2	5			2	10
Разом за змістовим модулем 2	21	4	2	13	29	2	2	25
Змістовий модуль 3								
Тема 6. Орієнтальність як один із шляхів реалізації художніх засад європейського романтизму. Коран і арабські казки в художній свідомості англійських романтиків. «Східні поеми» Дж. Байрона; східні мотиви у «Паломництві Чайльд Гарольда». Орієнтальні мотиви у творчості поетів «озерної школи»: «Кубла Хан» С.Т. Колріджа; «Талаба-руйнівник», «Прокляття Кехами» Р. Сауті. Стилізація образів і художніх прийомів східної повісті та арабської казки в поемі Т. Мура «Лалла Рук». «Рубайят Омара Хайяма» Е. Фітцджеральда: проблема авторства і жанрової приналежності (вільний переклад чи авторська поема).	11	2	2	7				10
Тема 7. Романтичний орієнталізм у російській літературі. Кавказ як символічний топос Сходу в поезії російських романтиків. Концепція Сходу у творчості О.С. Пушкіна. Мотиви арабських казок в поемі «Руслан і Людмила»; «Південні поеми»; «Наслідування Корану». Діалог культур Сходу і Заходу у творчості М.Ю. Лермонтова: «кавказькі поеми», «Три пальми», «Герой нашого часу», «Ашик-Кериб».	9	2	2	5		2		5
Тема 8. Спадкоємність орієнтальних традицій у французькій літературі: від Просвітництва до «Парнасу». Тема Сходу в поезії В. Гюго (збірка «Східні мотиви»). «Мандрівка на Схід» Ж. де Нерваля. Східний світ Т. Готье: «Роман Мумії» як дзеркало наукового знання про Давній Єгипет у Європі XIX ст.; творча інтерпретація образів арабських казок у фантастичній новелі «Тисяча друга ніч»; художня рецепція орієнтальних образів у збірці «Емалі та камеї» крізь призму художнього досвіду Гете.	12	2	2	8				10
Разом за змістовим модулем 3	32	6	6	20	27	2		25
Змістовий модуль 4								
Тема 9. Імперський дискурс європейського роману. Схід як «інший простір» для романних героїв (Дж. Остін, В. Теккерей, О. де Бальзак, Ч. Діккенс, Ш. Бронте). Проблема колоніалізму у «Фрегаті «Паллада» І.О. Гончарова; образи Китаю та Японії в художній концепції книги.	7	2		5		1		5

Тема 10. Орієнталістська складова неоромантизму: «Серце пільми» Дж. Конрада, «Соломонові копальні» Г.Р. Гагарда, «Нові арабські ночі» Р.Л. Стівенсона. Роман П. Лоті «Мадам Хризантема» як джерело сюжету й образів новели Дж.Л. Лонга «Мадам Батерфляй» та однойменної опери Дж. Пуччіні. Творчість Р. Кіплінга: «Балада про Захід і Схід»; ідея цивілізаторського «тягаря білої людини»; авторське вирішення проблеми цивілізаційного вибору в романі «Кім»; Індія очима західної людини в малій прозі; неоміфологізм у «Книгах джунглів».	14		4	10			2	10
Разом за змістовим модулем 4	21	2	4	15	18	1	2	15
Модульна контрольна робота								
Разом за модуль	90	16	14	60	90	6	4	80
II-й семестр								
Модуль 2								
Змістовий модуль 5								
Тема 11. Криза традиційних художніх цінностей на межі XIX – XX ст., пошук шляхів оновлення – фактор бурхливого розвитку орієнталізму у всіх мистецьких сферах: літературі, живопису, музиці, прикладному мистецтві. Орієнталізм у літературі модернізму: Схід – міфічний і реальний – як альтернатива європейській дійсності. Орієнтальні ремінісценції в естетиці й поезиці О. Вайлда. Відображення ідей китайської філософії в структурі роману «Портрет Доріана Грея». Буддійські мотиви в казках «Щасливий принц», «Юний король», «Зоряний хлопчик»; перська поезія як джерело образів казки «Соловей і троянда».	9	2	2	5		2		10
Тема 12. Образ Японії в європейській культурній свідомості на зламі XIX – XX ст. Книги Е. де Онкура «Утамаро» і «Хокусай». Японська поезія на Заході: переклад – стилізація – адаптація – інтеграція. Художня рецепція традиційних жанрів японської лірики танка і хайку в поезії російського символізму: В. Брюсов, А. Бєлий, К. Бальмонт. Принципи японського живопису в художній творчості М. Волошина (написи на акварелях).	11	2	2	7				

Тема 13. Сходоцентричні тенденції в американській поезії кінця XIX – початку XX ст. Художньо-естетичне осягнення класичної культури Китаю та Японії: від природи ієрогліфічної писемності, релігійно-філософських вчень до поетики й естетики східної лірики. Імажизм, вортицизм і принципи поетичних традицій Китаю. «Східно-західна» техніка імажистськиххайку. Творчість Езри Паунда як взірць інтеграції східної культури в літературу Заходу. Специфіка перекладу (збірка «Катай»), китайські «фантазії» та «імпровізації» Паунда. Образ та ідеї Конфуція в «Піснях» і «Cantos». Утілення мудрості утопічного Сходу в «Cantos» – «найамбітнішій пам'ятці Сходу на Заході» (А. Геніс).	12	2	2	8				10
Разом за змістовим модулем 5	32	6	6	20	32	2		30
Змістовий модуль 6								
Тема 14. Творчість Г. Гессе як взірць органічного поєднання філософсько-естетичних засад Сходу і Заходу. Повість «Сіддхартха» – перша спроба синтезу буддійської та даоської думки, поєднання ідей і символів дзен з нормами етики та естетики Гете. «Паломництво до країни Сходу» – «увертюра» до «Гри в бісер». Китайська «Книга перемін» («Іцзін»), вчення Конфуція, етичні норми дзен-буддизму в художній структурі роману «Гра в бісер».	14	2	2	10				15
Тема 15. КадзуоІшігуро – лауреат Нобелівської премії з літератури за 2017 рік. Синтез англомовної (британської) та японської літературних традицій у творчості письменника: романи «Там, де в серпанку пагорби», «Художник хиткого світу».	19	2	2	15		2	2	15
Тема 16. Українська орієнталістика: сходознавчі студії, переклади. Орієнталізм у світлі праць сучасних літературознавців, Д. Наливайка, Соломії Павличко, Т. Гундорової, П. Іванишина. Екзотичні орієнтальні реалії в поезії українських романтиків. Східні мотиви у творчості М. Коцюбинського, М. Вороного, Лесі Українки. І. Франко як перекладач і коментатор «Махабхарати», буддійських текстів, літератури про буддизм. Східна образність і «буддійські» вірші в контексті збірок «Зів'яле листя», «Мій Ізмарагд», «Давне й нове». Художня інтерпретація арабських сюжетів у казках «Абу-Касимові капці», «Коваль Бассім». Жанр рубаї у творчості Д. Павличка. Східна образність та її функції в ліриці Л. Костенко.	25	4	6	15				2
Разом за змістовим модулем 6	58	8	10	40	56	2	4	52
Модульна контрольна робота								
Разом за модуль	90	14	16	60	90	4	4	82
РАЗОМ	180	30	30	120	180	10	8	162

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	«Ватек. Арабська казка» В. Бекфорда: орієнтальне втілення мотивів готичного роману	2	2
2.	Творчий синтез культур у «Західно-східному дивані» Й.В. Гете	2	
3.	«Рубайят Омара Хайяма» Е. Фітцджеральда: проблема авторства і жанрової приналежності	2	
4.	Кавказ як символічний топос Сходу в поезії російських романтиків	2	
5.	Творча інтерпретація образів арабських казок у фантастичній новелі Т. Готье «Тисяча друга ніч»	2	
6.	Роман П. Лоті «Мадам Хризантема» як джерело сюжету й образів новели Дж.Л. Лонга «Мадам Батерфляй» та однойменної опери Дж. Пуччіні	2	2
7.	Авторське вирішення проблеми цивілізаційного вибору в романі Р. Кіплінга «Кім»	2	
8.	Східні мотиви в казках О. Вайлда («Щасливий принц», «Юний король», «Зоряний хлопчик», «Соловей і троянда»)	2	
9.	Художня рецепція традиційних жанрів японської лірики танка і хайку в поезії російського символізму: В. Брюсов, А. Белий, К. Бальмонт, М. Волошин	2	
10.	Китайські «фантазії» та «імпровізації» Е. Паунда (збірка «Катай», «Пісні»)	2	
11.	Органічне поєднання філософсько-естетичних засад Сходу і Заходу в повісті Г. Гессе «Сіддхартха»	2	2
12.	Синтез англомовної (британської) та японської літературних традицій у романі Кадзуо Ішігуро «Там, де в серпанку пагорби»	2	
13.	Східні образи та «буддійські» вірші в поезії І. Франка (збірки «Зів'яле листя», «Мій Ізмарагд», «Давнє й нове»)	2	2
14.	Жанр рубаї у творчості Д. Павличка	2	
15.	Східна образність та її функції в ліриці Л. Костенко	2	
	Разом	30	8

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Тема 1. Орієнталістика як комплекс гуманітарних дисциплін. Культурологічна дихотомія «Схід – Захід» в історичному аспекті: від античності до епохи Просвітництва.	2	5
2.	Тема 2. Концепції європоцентризму та азіацентризму. Історія поняття «орієнталізм» та його зміст. Концепція Е. Саїда: орієнталізм як ангажований і тенденційний погляд на Схід з метою забезпечення домінування Заходу над Сходом.	10	10
3.	Тема 3. Історичні, філософські та культурні засади європейського «східного ренесансу» в епоху просвітництва. Умовна орієнтальність (псевдоорієнтальність – Є.Д. Андреева)	3	10

	просвітницької літератури, використання східних тем, форм, образів як засобу втілення філософських ідей.		
4.	Тема 4. Естетичне осягнення культури й літератури Сходу в добу передромантизму. Підготовка до практичного заняття 1 «Ватек. Арабська казка» В. Бекфорда: орієнтальне втілення мотивів готичного роману».	5	5
5.	Тема 5. Концепція світової літератури Й.В. Гете. Підготовка до практичного заняття 2 «Творчий синтез культур у «Західно-східному дивані» Й.В. Гете».	5	10
6.	Тема 6. Орієнтальність як один із шляхів реалізації художніх засад європейського романтизму. Орієнтальні мотиви у творчості поетів «озерної школи». Підготовка до практичного заняття 3 «Рубайят Омара Хайяма» Е. Фітцджеральда: проблема авторства і жанрової приналежності».	7	10
7.	Тема 7. Романтичний орієнталізм у російській літературі. Підготовка до практичного заняття 4 «Кавказ як символічний топос Сходу в поезії російських романтиків».	5	5
8.	Тема 8. Спадкоємність орієнтальних традицій у французькій літературі: від Просвітництва до «Парнасу». «Роман Мумії» Т. Готьє як дзеркало наукового знання про Давній Єгипет у Європі XIX ст. Підготовка до практичного заняття 5 «Творча інтерпретація образів арабських казок у фантастичній новелі Т. Готьє «Тисяча друга ніч».	8	10
9.	Тема 9. Імперський дискурс європейського роману. Проблема колоніалізму у «Фрегаті «Паллада» І.О. Гончарова; образи Китаю та Японії в художній концепції книги.	5	5
10.	Тема 10. Орієнталістська складова неоромантизму. Підготовка до практичних занять 6 «Роман П. Лоті «Мадам Хризантема» як джерело сюжету й образів новели Дж.Л. Лонга «Мадам Батерфляй» та однойменної опери Дж. Пуччіні»; 7 «Авторське вирішення проблеми цивілізаційного вибору в романі Р. Кіплінга «Кім».	10	10
11.	Тема 11. Криза традиційних художніх цінностей на межі XIX – XX ст., пошук шляхів оновлення – фактор бурхливого розвитку орієнталізму у всіх мистецьких сферах. Підготовка до практичного заняття 8 «Східні мотиви в казках О. Вайлда («Щасливий принц», «Юний король», «Зоряний хлопчик», «Соловей і троянда»))».	5	10
12.	Тема 12. Образ Японії в європейській культурній свідомості на зламі XIX – XX ст. Книги Е. де Онкура «Утамаро» і «Хокусай». Принципи японського живопису в художній творчості М. Волошина (написи на акварелях). Підготовка до практичного заняття 9 «Художня рецепція традиційних жанрів японської лірики танка і хайку в поезії російського символізму: В. Брюсов, А. Белий, К. Бальмонт, М. Волошин».	7	10
13.	Тема 13. Сходоцентричні тенденції в американській поезії кінця XIX – початку XX ст. Образ та ідеї Конфуція в «Піснях» і «Cantos» Е. Паунда. Підготовка до практичного заняття 10 «Китайські «фантазії» та	8	10

	«імпровізації» Е. Паунда (збірка «Катай», «Пісні»)).		
14.	Тема 14. Творчість Г. Гессе як взірць органічного поєднання філософсько-естетичних засад Сходу і Заходу. «Паломництво до країни Сходу» Г. Гессе – «увертюра» до «Гри в бісер». Підготовка до практичного заняття 11 «Органічне поєднання філософсько-естетичних засад Сходу і Заходу в повісті Г. Гессе «Сіддхартха».	10	15
15.	Тема 15. КадзуоІшігуро – лауреат Нобелівської премії з літератури за 2017 рік. Читання та аналіз роману «Художник хиткого світу» КадзуоІшігуро. Підготовка до практичного заняття 12 «Синтез англомовної (британської) та японської літературних традицій у романі КадзуоІшігуро «Там, де в серпанку пагорби».	15	15
16.	Тема 16. Українська орієнталістика: сходознавчі студії, переклади. Підготовка до практичних занять 13 «Східні образи та «буддійські» вірші в поезії І. Франка (збірки «Зів'яле листя», «Мій Измарагд», «Давне й нове»)), 14 «Жанр рубаї у творчості Д. Павличка», 15 «Східна образність та її функції в ліриці Л. Костенко».	15	22
	Разом	120	162

6.5. Індивідуальні завдання (не передбачено програмою)

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби – Рс

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство. Навчальний посібник. – Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 430 с.
2. Дьяконова Н.Я. Английский романтизм: Проблемы эстетики. – М.: Наука, 1978. – 208 с.
3. Завадская Е.В. Культура Востока в современном западном мире. – М.: Наука, 1977. – 168 с.
4. Зенкин С.Н. Романтический ориентализм во Франции // Работы по французской литературе. – Екатеринбург: Изд-во Уральского ун-та, 1999. – С. 134 – 177.
5. Мейзерська Т.С. Re-presence: відлуння Сходу в українській літературі ХІХ ст.: збірка наукових статей. – Одеса: АстроПринт, 2009. – 155 с.
6. Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2006. – 347 с.
7. Останіна Г.Г. Орієнталізм у сучасному літературному процесі [Електронний ресурс] // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Сер.: Філологія. Літературознавство. – 2012. – Т. 200. – Вип. 188. – С. 73 – 76. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdufl_2012_200_188_18

8. Помазан І.О. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: підруч. для студ. гуманітар. ф-тіввищ. навч. закл. – Харків: Вид-во НУА, 2016. – 264 с.
9. Потапенко Л.В. Праця Е. Саїда «Орієнталізм» в оцінці критиків і літературознавців // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. – 2015. – № 18. – Т. 1. – С. 99 – 102.
10. Саїд Едвард В. Орієнталізм. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. – 511 с.
11. Тартаковский П.И. Русская поэзия и Восток. 1800 – 1950. Опыт библиографии. – М.: Наука, 1975. – 180 с.

Допоміжна література

1. Азадовский К.М., Дьяконова Е.М. Бальмонт и Япония. – М.: Наука, 1991. – 187 с.
2. Алексеев П.В. Русский романтический ориентализм: принципы и проблемы исследования // Филология и человек. – 2013. – № 4. – С. 18 – 26.
3. Андреева Е.Д. Ориенталистские мотивы в творчестве Генри Райдера Хаггарда: монография. – Оренбург: ОГУ, 2013. – 175 с.
4. Биданцева М.Г. Восточные мотивы в новелле Теофиля Готье «Тысячавтораяночь» // Література в контексті культури: зб. наук. праць. – Вип. 20 (1). – Дніпропетровськ: Вид-во ДНУ, 2010. – С. 10 – 19.
5. Говорунов А.В., Кузьменко О.П. Ориентализм и право говорить за другого [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/orientalizm-i-pravo-govorit-za-drugogo>
6. Долин Л.А. Японская поэзия на Западе: перевод – стилизация – адаптация // Взаимодействие культур Востока и Запада: сб. ст. – М.: Наука, 1987. – С. 89 – 126.
7. Жирмунский В.М., Сигал Н.А. У истоков европейского романтизма // Уолпол. Кэрот. Бекфорд. Фантастические повести. Серия «Литературные памятники». – Л.: Наука, 1967. – С. 249 – 284.
8. Завадська Є. Відгомін культур Сходу у творчості Германа Гессе // Всесвіт. – 1977. – № 5. – С. 194 – 199.
9. Зайцев В.Н. Омар Хайям и Эдвард Фитцджеральд // Восток – Запад. Исследования. Переводы. Публикации. – М.: Наука, 1982. – Вып. 1. – С. 113 – 165.
10. Зыкова Е.П. Восток в творчестве поэтов «Озерной школы» // Взаимодействие культур Востока и Запада. – М.: Наука, 1987. – С. 42 – 69.
11. Зыкова Е.П. Восточные мотивы в творческой биографии Байрона // Великий романтик Байрон и мировая литература: сб. ст. – М.: Наука, 1991. – С. 38 – 59.
12. Карпінська Л.Л. Орієнталізм у творчості Оскара Уайльда // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. – 2018. – № 35. – Т. 2. – С. 10 – 13.
13. Кобан Ю. Акварелі Максиміліана Волошина // Образотворче мистецтво. – 1984. – № 4. – С. 25 – 26.
14. Лаврова А.А. Оскар Уайльд и категории суфийской философии, символики и поэтики [Электронный ресурс] // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки. – 2012. – Вип. 30. – С. 183 – 187. – Режим доступа: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkpnu_fil_2012_30_47
15. Лимонова Л.В. М. Волошин. Написи на акварелях // Січ. – 1992. – № 8. – С. 81 – 84.
16. Липин Г.В. Восточность VS ориентализм: у истоков освоения японской культуры в литературе США // Від бароко до постмодернізму: [зб. наук. пр.]: в 2 т. – Д.: Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту. – 2013. – Вип. XVII. – Т. 2. – С. 142 – 147.

17. Малявин В.В. Китайские импровизации Паунда // Восток – Запад. Исследования. Переводы. Публикации. – М.: Наука, 1982. – Вып. 1. – С. 246 – 277.
18. Михайлов А.В. Гете и поэзия Востока // Восток – Запад. Исследования. Переводы. Публикации. – М.: Наука, 1985. – Вып. 2. – С. 83 – 128.
19. Останіна Г.Г. LuxexOriente: романтичні течії українського письменства [Електронний ресурс] // Мова і культура. – 2012. – Вип. 15. – Т. 4. – С. 321 – 327. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mik_2012_15_4_54
20. Паломничество Германа Гессе в страну Востока / Вступ. ст. Р.Г. Каралашвили // Восток – Запад. Исследования. Переводы. Публикации. – М.: Наука, 1982. – Вып. 1. – С. 174 – 245.
21. Папуша І. Modusorientalis: Індійська література в рецепції Івана Франка. – Тернопіль: Збруч, 2000. – 187 с.
22. Сьомочкіна О. Рубаї в українській поезії: від канонізованої строфи до поліжанру. – К.: КиМУ, 2005. – 252 с.
23. Федоренко Н.Т. Искусство слова и время: (Китайская литература в мировом литературном процессе) // Изб. произведения: в 2 т. – М.: Худож. лит., 1987. – С. 304 – 374.
24. Хорошилов Г., Виноградський Б. Що лишається за рядком?: Проблеми перекладу давньокитайського поетичного тексту // Всесвіт. – 1987. – № 1. – С. 154 – 165.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Електронна бібліотека України. Наука і освіта [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uateka.com/uk/article/science>
2. Лінгвістика, семіотика, літературознавство, методика викладання www.teneta.ru/rus/rj_ogl/htm
3. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/resursi-i-fondi/elektronni-resursy/>
4. Наукова бібліотека ДВНЗ «Ужгородський національний університет» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>
5. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://library.ukma.edu.ua/>
6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
7. Сайт студентських і аспірантських записів <http://www.durov.com/study/1114521593-102.html>
8. Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи: антологія. – Національна академія наук України Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка. Науковий проект і загальна редакція члена-кореспондента НАН України, доктора філологічних наук Дмитра Наливайка. – Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. – 487 с. <http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/Suchasna.pdf>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами(Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис)(Прізвище ініціали)